

Hushåll

ACC. N:R M. 11460:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

dup 72.

Syror stuvade till mat användas ännu och är en god rätt. Så dryga ut mjölet med bark har nog inte förekommit i Skåne sedan frijan av 18 hundratalet. Morötter användas fortfarande som sötningsmedel i vissa maträtter. Som ersättning för kaffe har förekommit bland fattigt ^{folk} att man kokat ekollon, som jag hört smakat ganska bra.

Som ersättning för tobak har använts torkade rosenblad och en del andra torkade växter under nödår. På landsbygden folk anses inte alls svampvärtig. Så använda svamp som föda har blivit förekomma på landsbygden under de senaste 25 åren. Björksar har, och användes nog fortfarande som hälsodryck. Matlät användes fortfarande som tillsats till tranvin och kallas "matörtfabrik", anses vara bra medel mot dålig mage.

På växter som använts till färgning av tyger känner jag endast hundkrä och en gulblommig växt som

Färfärgning

ACC. N:R M.11460:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

på allmogespråket kallades "arnaskida"

Till färgning av präskägg användes hundkäx, moss-
sa och lötkskal. Tillvägagångssättet var följande:

Hundkäxens finaste stjälkar bands på äggen jäm-
le ägg lötkskal. Äggen kokades i vatten i
vilket stensmossan laggs och som färgade gult.

Efter hundkäxen blev det vackra blommor på
äggen och efter lötkskalen uppkom brokiga
fläckar. Som prydnadsväxter i trädgården förekom-
mo lilafärgade syrener, mörkröda pioner, präsk-
liljor, jingstfliljor och tranakommar or. fl. and-
ra sorter. Även förekom mycket lavendel som
kanväxter. Lavendelns blommor skar man av
och förskade varefter man lade något av dem över
glöder då en skön doft härav spred sig i dag-
ligstugan. Även förekom att man satte in blom-
mar i boningsrum för doftens skull.

I mitt barndomshem förekom en gång att en

x (Sulmiera
m. J.)

Hjånstefiga fick ett hudutslag på handlederna och
uppåt armarna. En klok gumma blev hon
fyllrädd att koka nio slags växter ^{och blanda något krut i} samman
och slyka saften härav på utslaget. Efter nå-
gra dagars användning började utslaget att för-
ta och föll av i flåsar. Som medel mot kikhor-
ta har använts krossat brunsocker lagt i en rätt
licka som man först mosat något i övre delen
och så genomsluckit den samma med en spe-
la och låtit den uppkomma saften droppa
droppa i en fallrik. Saften användes lyckadvis
av den sjuke, med mycket god verkan.

Pjorvelsaft har av fattigt folk använts att
koka soppa av.

För att korna skulle mjölka tjock mjölk,
gav man dem en grön växt som kallades "lös-
socka".